

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1916.

Första kammaren.

Nr 63.

Fredagen den 5 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 3,30 e. m.

Herr statsrådet *Westman* avlämnade följande nådiga propositioner:

nr 226, angående ändring av § 4 mom. 1 i förordningen den 6 augusti 1894 angående mantalsskrivning;

nr 227, med förslag till förordning om ersättning till tobaksgrossister och hos dem anställda personer med anledning av införandet av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket;

nr 228, med förslag till förordning om utvidgad rätt till ersättning i vissa fall i anledning av införandet av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket;

nr 231, angående ytterligare anslag av lånemedel för gäldande av kostnader för införandet av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket; och

nr 232, med förslag till förordning om tonnageavgift.

Ordet lämnades på begäran till herr *Lindblad, Anders*, som yttrade: Herr talman, mina herrar! Vi ha i dag den 5 maj, och alltjämt strömma propositioner från regeringen in till kammaren. Särskilt under senare tiden ha vi ju fått en sådan oerhörd mängd av stora propositioner, att det är alldeles otänkbart, att riksdagen skall kunna vederbörligen behandla dem under den tid, som återstår, innan den skall vara färdig med sitt arbete. Jag har funnit anledning att säga detta därför, att regeringen ju bör besinna, att ej alla, som äro representanter för svenska folket, äro i stånd att utöver en rimlig tid ligga här vid riksdagen utan någon som helst ersättning. Särskilt gäller detta för andra kammarens vidkommande, där en stor mängd av representanterna befinna sig i en sådan ställning, att det är alldeles omöjligt för dem att utöver den tid, för vilken de hava dagtraktamente, kunna ligga och underhålla sig själva i huvudstaden. Det vore väl därför önskligt, att man för framtiden åtminstone kunde räkna med, att Kungl. propositioner inkomma vid en sådan tidpunkt, att de för det första kunna hinna bli ordentligt behandlade och för det andra ej binda riksdagen utöver

en tid, då den annars i vanliga fall skulle vara avslutad. Jag har velat inlägga min bestämda gensaga mot, att man på detta sätt tvingar riksdagen att uppehålla sig här utan att de, som ha behov därav, kunna erhålla den minsta ersättning därför.

Justerades protokollen för den 29 nästlidne april och den 2 innevarande maj.

Upplästes följande inlämnade läkarintyg:

Att ledamoten av riksdagens 1:sta kammare major *Aaby Ericson*, som lider av kroniskt eksem, är för skötseln av denna åkomma i behov av ledighet tills vidare från riksdagsarbetet intygas härmed. Stockholm som ovan

Ludvig Moberg,
med. doktor.

Anmäldes och bordlades:

jordbruksutskottets memorial och utlåtanden:

nr 59, angående ersättning till notarien Martin Seth för biträde såsom sekreterare hos utskottet, innan ordinarie kanslipersonal blivit utsedd;

nr 60, angående ersättning till t. f. byråchefen Berndt Forsgrén, vilken såsom särskild sekreterare biträtt utskottet vid behandling av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t dels angående åtgärder till varaktigt främjande av en planmässig nationell kraft- och bränslepolitik, dels angående utredning rörande frågan om torvens användande som bränsle m. m.;

nr 61, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut angående väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående anläggande av transportabla sågverk å kronans domäner;

nr 62, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande punkt 18 i Kungl. Maj:ts proposition nr 65 angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;

nr 63, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;

nr 64, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa delar av det s. k. Köpingskomplexet i Västmanlands län;

nr 65, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av tvenne till förra majorsbostället Gudhem nr 1—9 i Gudhems socken hörande områden;

nr 66, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtande å staden Falun av kronans rätt till vissa områden invid nämnda stad;

nr 67, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående driftkostnader under år 1917 för egnahemslånefonden;

nr 68, i anledning av väckt motion om anställande av en byråassistent för norrlandsärenden i lantbruksstyrelsen m. m.; och

nr 69, i anledning av väckt motion om anslag till anordnande av försöksgårdar å myrjord i Norrland och Dalarne m. m.; ävensom

första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 12, *dels* i anledning av väckt motion om vidtagande av åtgärder till förhindrande av att entreprenörer vid uppförande av allmänna byggnader undandraga sig att erlægga betalning för arbetskraft och materialier, *dels ock* i anledning av andra kammarens beslut i frågan.

Anmälde och godkändes:

statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 88, i anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 72 under sjätte huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag till alkoholistvården;

nr 89, i anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 41 under sjätte huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställning angående uppförande av spetälskesjukhus i Dalarne;

nr 90, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av uppkommet överskott å anslag till uppförande av mässbyggnader för underofficerare och manskap vid vissa trupperband m. m.;

nr 91, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för småskollärarynnan Anna Olsson till lönetursberäkning under ledighet för fullgörande av offentligt uppdrag;

nr 92, i anledning av väckt motion angående statsbidrag till avlönande av folk- och småskollärare vid vissa kustsanatorier m. m.;

nr 93, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättande från fjärde huvudtiteln allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

nr 94, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tjänstårsberäkning för professorn L. V. A. Stavenow med avseende å hans rätt till ålderstillägg;

nr 95, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med uppförande av laboratoriebyggnad m. m. för tekniska högskolans fackskola för kemisk teknologi; samt

nr 96, i anledning av Kungl. Maj:ts *dels* i punkt 92 under åttonde huvudtiteln av statsverkspropositionen *dels ock* i särskild proposition, nr 114, gjorda framställningar rörande karolinska mediko-kirurgiska institutet.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran följande den 3 innevarande månad bordlagda ärenden, nämligen konstitutionsutskottets utlåtande nr 15, statsutskottets utlåtanden nr 68—71, bevillningsutskottets betänkanden nr 19 och 21, lagutskottets utlåtanden och memorial nr 28—30 och 33 ävensom första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 13.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts under sammanträdet avlämnade proposition nr 226, angående ändring av § 4 mom. 1 i förordningen den 6 augusti 1894, angående mantalsskrivning.

Föredrogos och bordlades på begäran Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade nådiga propositioner:

nr 227, med förslag till förordning om ersättning till tobaksgrossister och hos dem anställda personer med anledning av införandet av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket;

nr 228, med förslag till förordning om utvidgad rätt till ersättning i vissa fall i anledning av införandet av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket;

nr 231, angående ytterligare anslag av lånemedel för gäldande av kostnader för införandet av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket; och

nr 232, med förslag till förordning om tonnageavgift.

Anmäldes och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 74, angående spisordning för flottans manskap;

nr 99, angående vissa synpunkters beaktande vid utredning beträffande malmfyndigheters tillgodogörande; samt

nr 100, angående utredning om inrättande av ett penninglotteri för statens räkning.

Herr *Olsson, Olof*, avlämnade en motion, nr 113, om ändring av § 111 regeringsformen.

Denna motion hänvisades till konstitutionsutskottet.

Herr *Ström* avgav en motion, nr 114, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående krigstidshjälp under år 1916 åt befattningshavare i statens tjänst.

Denna motion blev på begäran bordlagd.

Herr *Petrén* avgav en motion, nr 115, angående krigstidshjälp åt personalen vid statens anstalter för sinnessjuka.

Denna motion hänvisades till statsutskottet.

Herr vice talmannen erhöll på begäran ordet och yttrade: Jag ber att få hemställa, att på morgondagens föredragningslista bland två gånger bordlagda ärenden statsutskottets utlåtande nr 70 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående gottgörelse till aktuarien i Svea hovrätt Gustaf Liliequist och aktuarien i Göta hovrätt Edouard Klinghammer för minskade inkomster måtte uppföras näst efter bevillningsutskottets memorial nr 20, i anledning av kamrarnes skiljaktiga beslut rörande bevillningsutskottets betänkande nr 10 angående brännvins- samt vin- och ölhandelns ordnande ävensom i samband därmed stående frågor, vilket senare memorial kammaren redan förut beslutat skola uppföras främst på morgondagens föredragningslista.

Denna hemställan bifölls.

Justerades fem protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarrens sammanträde avslutades kl. 3,51 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.
